

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqib boshlagan

2006-yil 10 - 16 - iyul N:28 (66569)

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi Vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar Ijtimoiy Harakati,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» Hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya jam'armasi.

SAHIFALARDA

IKKI DO'ST
HANGOMASI-
YO'L QOIDASI
NOMASI

3-BETDA

BEFARQ
BO'LMAYLIK

4-5
-BETDA

YOZILMAGAN KITOR

6-BETDA

Toshkent viloyatining so'lim Parkent tumanida o'quvchilarning yozgi ta'til kunlarini ko'ngildagidek o'tishi uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Maktablar qoshida tashkil etilgan sog'lomlashtirish maydonchalari, turli to'garaklar, kutubxonalar bolajonlar ixtiyorida.

Ayniqsa, bu borada Parkentning tog'oldi hududida joylashgan «Boychechak» oromgohining o'rni beqiyos. Sababi, bu yerda nafaqat parkentliklar, balki Toshkent shahri va viloyatlardan kelgan bolajonlar ham tog'ning musaffo havosidan bahramand bo'lib, miriqib dam olishadi.

Oromgoh oromlari

o'tayotgani, ular orasida tashkil etilayotgan turli sport musobaqalari, ko'rik-tanlovlar va konsert dasturlari haqida gapirib ketishdi. Oromgoh kutubxonasiga kirganimda bolajonlarning allaqanday ertakni miriqib o'qishayotganini ko'rib, yanada hayratlandim. Axir yozgi ta'til o'yin-kulgu uchun beriladi, deya bo'sh vaqtlarini faqat xursandchilik bilan o'tkazadiganlar ham yo'q emas-da. Kutubxonachining aytishicha, bu yerga kelgan bolalar birinchi navbatda «Tong yulduzi»ni so'rasharkan. Har bir sonini

«Boychechak»da bo'lsangiz...

- Tomoshabinlarni kuldirish uchun hatto qizlarning ko'ylagini kiyishga ham ko'ndik-a? - deyishyapti mana bu bolakaylar.

Tumanning eng so'lim hududida joylashgan bu maskandan ko'klamning, bolalikning, beg'uborlikning bo'yi taralib turadi go'yo. Sharqiroq soy etagida qad rostlagan oromgohdan taralayotgan shodon kulgu, zavqli hayqiriqlardan kichkintoylarning yomon dam olmayotganliklarini anglash qiyin emas. Buni ular bilan qilgan suhbatimdan ham bilib oldim.

Jajji o'g'il-qizlarga hali savol bermasimdan o'q ta'tillari juda maroqli

qo'lma-qo'l qilib o'qisharkan.

- «Tong yulduzi»da biz kabi bolalar haqida yozishadi-da, - deya suhbatimizga qo'shildi kitob o'qib o'tirgan bir bolakay. - Axir tengdoshlarimizning qiziqishlari haqida bilishni kim ham istamaydi deysiz. Shuning uchun ham bu gazetani yaxshi ko'ramiz. Boshqa bolalar nashrlari esa uning o'rmini bosa olmaydi...

«Boychechak»da kechayotgan bolalarning maroqli va unutilmas damlaridan zavqlanib, bir zungagina bo'lsa-da, bolalikka qaytgisi keladi kishining. Bugungi ko'ngilli hordiq bolajonlarga o'quv yili davomida kuch - g'ayrat, shijoat bag'ishlashi aniq. Bejiz aytishmaydi-ku, yaxshi dam - mehnatga hamdam, deb.

Sadoqat DADAYEVA,
Toshkent viloyati, Parkent tumani.

QARORIMDAN AFSUSLANDIM

Men Toshkent shahridagi 287-maktabning 5-«A» sinfini a'lo baholarga tamomladim.

O'qishlar tugab, ta'tilga chiqqan kunlarimiz edi. «Maktabingizda yozgi oromgoh ochilibdi, sen ham bormaysanmi, qizim?» deb qoldilar oyijonim.

-E-e, oromgohda nima bor? Uka va singlim bilan uyda ham dam olaveraman, -degandim o'shanda...

Tunov kuni dugonalarim bilan maktab atrofini aylanib yurgandik. Bolalarning shodon qiyqiriqlari qulog'imizga chalinib qoldi. Qiziqib maktabga kirsak, darvozamiz tepasidagi «Qaldir'och» nomli bolalar oromgohiga xush kelibsiz! degan yozuvga ko'zimiz tushdi. Hali shodon qiyqiriqlar sport maydonchasidan taralayotgan ekan. Biz tengi bir guruh o'g'il-qizlar qandaydir sport musobaqasi o'tkazishayotgan ekan. Yana bir guruhi maktabimiz shifokori Shoira opa Alimovaning to'g'ri chiniqish haqidagi maslahatlarini diqqat bilan tinglab, so'ngra o'zlarini basseyndagi zilol suvga otishdi. Maktabimizning soya-

salqin bog'iga qo'yilgan o'rindiqlarda esa shaxmat-shashka ishqibozlari o'yanchan dona surishyapti. Ma'lum bo'lishicha, ular ham o'zaro bellashishayotgan ekan. Buni qarangi, musobaqada 1-«A» sinf o'quvchisi Shahzodjon Qobilov g'olib chiqib, o'zidan katta aka-opalarini ham dog'da qoldirdi. «Gap yoshda emas, boshda» deganlari shu bo'lsa kerak-da! Yugurish bahsida esa g'alaba nashidasini surish 5-sinf o'quvchisi Dilnoza To'yehiyevaga nasib etdi. G'oliblarga maktabimiz direktori Muyassar opa Mahmudova esdalik sovg'alari ulashganlarida ustozlarimiz Dilnoza opa Qo'ziyeva hamda Rohatoy opa Abduvohidovanning quvonganlarini bir ko'rsangiz edi... Go'yoki mukofotni o'quvchilari emas, ular olishgandek.

Oromgohda yurib, kunning kech bo'lib qolganini ham sezmay qolibmiz. To'g'risi, oyimning oromgohda dam olgin, degan takliflariga ko'nmanimga juda afsuslandim. Agar oromgoh kelasi oyda ham ochilsa, albatta u yerda dam olaman.

Hosiyat NIYOZOVA.

Maktabimizda tashkil etilgan yozgi oromgohning ikkinchi mavsumi ham yakunlanib borayapti. Oromgohimizda dam oluvchilar o'qishlari uchun 13ta «Tong yulduzi» gazetasiga obuna bo'ldik. Hayron bo'larsiz, nega endi 13ta. Avvaliga 10 donaga obuna bo'lishga ahd qilgan edik. Keyin boshlang'ich sinf o'qituvchimiz Muhtaram opa Nasullayeva o'z hisobidan yana 3taga obuna bo'ldi. Chunki ular oromgohda tashkil etilgan qator to'garaklardan biri - husnixat to'garagini boshqaradilar-da. Men ham ana shu to'garakka

YOZ UCHUN «TONG YULDUZI»GA OBUNA

qatnashayotganim bois ko'p sir-asrorlarni o'rganib oldim.

-Husnixatning chiroyli yozilishi ruchkaning sifatiga bog'liq. Partaga qomatni tik qilib o'tirib, yozuvning qiyalik holati 65 foiz bo'lishi, harflar bir-biriga qo'shib yozilishi kerak,- deydi Muhtaram opamiz.- Daftardagi yozuvlar to'lib borgan sari daftar yuqoriga suriladi. Chap qo'l bilan esa daftarning yuqori tomoni bosib turiladi. Bunda harflarning o'lchami ham muhim ahamiyatga ega. Kichik harflarning balandligi 4 mm, bosh harflarning balandligi 8 mm. bo'lishi shart. - Savodxonlik avvalo husnixat bilan o'lchanadi, - deyдилar ular.- Chunki qayerga bormang, sizning yozma arizangiz, yozma ishlarangiz ko'zdan kechiriladi. Agar xatingiz chiroyli va bexato bo'lsa, albatta rahbarning e'tiboriga tushasiz. Shuning uchun ham chiroyli yozishga harakat qiling.

Ko'rdingizmi, aziz do'stlar, biz yozgi ta'tilda ham vaqtni unumli o'tkazishga harakat qilayapmiz. Maktab oromgohimizda yaratilgan sharoitlar zo'r. To'rt mahal ovqat, suv havzasida cho'milish, kinolar ko'rib, diskotekalar uyushtirish bizga yoqadi. Ayniqsa, turli-tuman sport musobaqalarini aytmayisizmi? Sizlarga ham yozgi ta'tilni maroqli o'tkazishni tilab qolaman.

S.INOYATOV,
Buxoro shahridagi 34-umumta'lim maktabining maktab sardori.

Ta'til qanday o'tayapti, bolalar?

Aziz bolalar, hayotda sog'lom, mukammal rivojlanish darajasiga ega bo'lmagan tengdoshlaringizni uchratib turasiz-a. Ularning orasida fikrlash doirasi o'ta yuqori, bilimi juda kuchlilari ham talaygina. Faqatgina bir oz ruhiy rivojlanishda nuqsoni bor, xolos. Boshqa sezgi organlari yaxshi rivojlangan bo'ladi. Poytaxtimizning Mirzo Ulug'bek tumanida joylashgan 105-maxsus yordamchi maktab-internatda shunday o'quvchilar tahsil oladi.

Ta'til davomida ishlab turadigan maktab oromgohida yaqinda «Balli, yigitlar!» tanlovi bo'lib o'tdi. Unda 9-sinf o'g'il bolalarni tanishtiruv, sabzi to'g'rash, savol-javob, tugma qadash, yer chopish, limonni yeyish, xo'roz o'yini kabi shartlarni bajarishib, har bir o'g'il bola munosib taqdirlandi. Masalan, eng ephil yigit, eng mohir yigit, hunarmand yigit va hokazo. Vaqtdan unumli foydalanib, maktab-internat direktori Maktuba opa Yo'ldoshevaga yuzlandim:

MEHNATGA YO'G'RILGAN TA'LIM

-Bizda asosan ta'lim mehnat tarbiyasiga yo'naltirilgan. O'quvchilarimiz duradgorlik, tikuvchilik, kandakorlik, kosibchilik, sartaroshlik, zardo'zlik kabi hunarlarni o'rganadilar. A. Aliyev «Futbol», M. Aliyeva va L. Orlova «Raq», A. Azimova «Yosh musavvir», M. Yo'lchiyeva «Mohir qo'llar» to'garaklariga rahbarlik qilibgina qolmay, yuqori natijalarga ham erishyaptilar.

Muslima Yo'lchiyeva shogirdlarini mohir qo'l egalari desak mubolag'a bo'lmaydi. Ayniqsa, zarli iplarni yo'rg'alash, munchoq tukish borasida talaygina yutuqlarni qo'lga kirityaptilar. Ma'rifat va ma'naviyat ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari Ra'no Abdusalomova, O'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari Muqaddam Yunusova, internatimiz yetakchisi U. Samatova kabi fidoyi ustozlarimiz 300ga yaqin o'quvchiga bilim beribgina qolmay, bor mehlarni ham fido aylashga tayyorlar. Sinfxonalarimiz yorug, zamon talablariga hamda bolalarning bilim va ko'nikma olishlariga mos ravishda jihozlangan. Shu o'rinda homiylarimizni alohida aytib o'tishim o'rinlidir. Chunki ular ko'magi asosida nuqsonli bolalarning o'ksik qalblariga bir oz malham bo'la oladigan sovg'a-salomlar beramiz.

O'zbekiston Respublikasi qo'riqlash internatimiz hisob raqamiga

B a y r a m l a r d a
beradi. Yana
a v t o t r a n s
a v t o m o b i l
d a v l a t
k o m p a n i -
k i s t o n I c h k i
v a z i r l i g i
k a b i y i r i k
d o i m o b i z g a
beradi. Biz
m i n n a t d o r m i z.

o'zingiz ko'rib turibsiz.

tadbirlar bo'ladi. G'oliblar

- «Tong yulduzi»ga ham obuna bo'lganmisizlar?

-Albatta. Har bir sinfga bittadan homiylarimiz ko'magida bolalar nashri uchun obuna bo'lamiz. Aytganча, o'quvchilarimiz orasida ham bir oz qalam tebratib turadiganlari bor. Ularning ijod namunalarini chop etsangizlar, juda savobli ish qilgan bo'lar edingiz.

-Tahririyatimizga kelgan xat va maqolalar albatta o'z javobini oladi. Ular e'tibordan chetda qolmaydi. Tahrirtalab bo'lmasa, gazetamiz sahifalarida albatta o'qiysiz...

Maxsus-internatda ko'tarinkilik hukm sursa-da, ko'nglim taskinga muhtojlik sezdi. Sidqidildan bilim olishga, har taraflama

o'zini ko'rsatishga shay turgan o'g'il-qizlarga qarab turib, noshukur bolalarni esladim. To'rt muchasi sog' bo'la turib bilim olmay, bekorchilik, bezorilikka ruju qo'rganlar kammi? Qani endi o'shanday «hulqi og'ir»lar mana bunday tengqurlarini ko'rishsa, bularning yutug'iga sherik bo'lishsa. «Bir kam dunyo», deb shunga aytсалar kerak-da?!

Muharrama PIRMATOVA.

CHUMOLI

Safida tizilib boradi,
O'z yo'li bor, o'z yo'rig'i bor.
Gar bilsangiz bu chumolilar,
Hech kimsaga bermaydi ozor.

Mehmatidan zavq olar faqat,
Hech xiyonat qilmas do'stiga.
Uyasini buzib nogahon,
Qadamingiz qo'ymang ustiga.

Maftuna ESHONQULOVA,
Toshkent shahar, Yakkasaroy tumanidagi
26-maktabning 5-«V» sinf o'quvchisi.

Anvar OBIDJON

IKKI DO'ST HANGOMASI -YO'L QOIDASI NOMASI

(Yo'l harakati qoidalari haqida)

SHUM BOLANING TASHRIFI

Bu ajoyib voqea Sebzor mahallasida yashovchi 7-sinf o'quvchisi Muzaffar nomli bola bilan ro'y berdi. Qanday voqea, deysizmi? Bo'lmasa, eshiting:

O'sha kuni Muzaffar televizordan Shum bola haqidagi kinofilmni ko'rgach, uzoq vaqtgacha uxlo olmay yotdi. «Qani endi Shum bola bilan bir gaplashsam», deb o'yladi u xayol surib yotgancha.

Shu payt... kutilmagan hodisa ro'y berdi. Balkon eshigi «g'iyq» etib ochilib, xonaga Shum bola jilmayib kirib keldi. Ha, ha, xuddi o'sha Shum bola. Boshida eski do'ppi, ustida oq yaxtak ko'ylak. Oyog'ida esa... hech nima yo'q.

Muzaffar «tushimmi, o'ngimmi» deganicha ko'zlarini ishqaladi, so'ng sakrab o'rnidan turib ketdi.

-Sh...sh -dedi u hayajonlanib.

-Topding, xuddi o'sha Shum bola

-Q... qanday qilib?

-Axir sen meni juda ko'rging

-Bo'lmasamchi, - Muzaffar Shum

-Do'stim, kelganingdan juda

Muzaffarlarning uyi ko'p qavatli

joylashgan edi. Balkondan shaharning katta qismi ko'rinib turardi. Ular balkonga chiqib, tungi Toshkentni tomosha qila boshladilar.

-Huv anovi dumaloq binoni ko'ryapsanmi? - deb tushuntira ketdi Muzaffar. -U sirk binosi. Mana bu tomonda esa Chorsu bozori joylashgan. Anavi qadimiy imorat...

-Ko'kaldosh madrasasi, - dedi Shum bola.

Muzaffar Shum bolani uyga olib kirdi. - Oyim bilan dadamlar hozir uyda yo'qlar. Ular geolog. Bilasanmi, ular tog'-u toshdan kon izlashadi.

-Tilla qidirishadimi?

-Nega endi tilla bo'larkan. Ko'mir konlarini ochishadi. Ha, aytmoqchi, ertaga dam olish kuni. Men hayvonot bog'iga bormoqchi edim.

-Hayvonot bog'i?

-U yerda turli xil hayvon va qushlar asraladi. Sen qatiq berib o'ldirib qo'ygan miqqiy va qarchig'ay qushlarning avlodlaridan ham bor, -dedi Muzaffar kulib.

-Pochchamning qushlarini aytyapsanmi? -dedi Shum bola. -Qushlar qatiq ichmasliklarini endi bilib olganman. Ayt-chi, sen oshiq o'ynaysanmi yo it urishtirasanmi?

-Nima deyapsan? Bunday o'yinlarni o'ynagan emasman. Do'stlarim ham o'ynamaydi. Men yosh modelchilar to'garagiga qatnashib, u yerda turli xil avtomashinalarning jajji nusxalarini yasashni o'rganaman.

Ular allamahalgacha gaplashib yotib, qanday uxlab qolganlarini bilmay qoldilar. Shum bola ko'zini ochganda Muzaffar balkonda turvolib, qo'llarini ikki tomonga ochib mashq qilayotgan edi. Ular yuvinib, oshxonaga kirganlarida Muzaffarning buvisi Shahodat xola ertalabki nonushtani tayyorlab kutib turgan edi.

-Shum bolaginam, bo'yuringga qoqindiq, -deb Shahodat xola u bilan ko'risha ketdi. -Muzaffar nabiram ertalab sen haqingda gapirib berdi. Zap yaxshi ish qilibsang do'stingni ko'rgani kelib.

Muzaffar «Ana, aytmadimmi» deganday jilmayib Shum bolaga qaradi. Ular choy ichib olgach, hayvonot bog'iga otlandilar.

bo'laman.

keldi-ku.

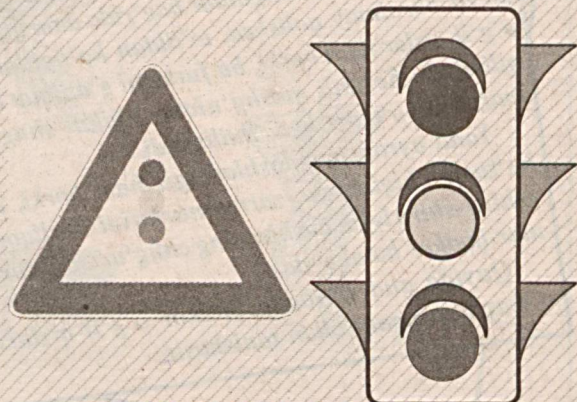
bolaning qo'lini siqib ko'risha ketdi.

xursandman.

binoning sakkizinchi qavatida

Ular sirk binosi oldidagi maydonda to'xtadilar.

-Shum bola, hozir huv anavi yerdagi bekatdan tramvayga o'tirib, yo'limizni davom ettiramiz, -dedi Muzaffar. - Lekin u yerga borishdan avval senga svetoforlar haqida gapirib bermoqchiman. Chunki yo'limizda svetoforlar ko'p uchraydi.

YASHIL, SARIQ VA QIZIL CHIROQLAR

-Svetofor nima degani?

-Svetofor - ko'cha harakatini tartibga soladi. Odamlar ham, mashinalar ham uning ko'zlariga qarab yuradilar. Shahrimizda turli xil svetoforlar o'rnatilgan. Ularning ishlash tartibini bilib olmasdan, ko'chada yurish mumkin emas. Unga amal qilgan holda ko'chada yursang, o'z hayotingni ham, o'z galar hayotini ham xavf ostiga qo'yman.

-Qoyil, ko'p narsani bilar ekansan.

Ular Xadra maydonidagi piyodalar o'tish joyini bildiruvchi belgi qo'yilgan yerga kelib to'xtadilar. Bu yerdan turli xil svetoforlar ko'rinib turardi.

-Shum bola, ko'ryapsanmi huv anavi uch chiroqli svetoforni? - dedi Muzaffar yoniga bir to'da mashinalar kelib to'xtagan svetoforni ko'rsatib: - Uning uch ko'zi bo'lib, yuqorisidagi qizil, o'rtasidagi sariq, pastdagisi yashil rangda galma-galdan yonadi. Mana hozir yuqoridagi qizil chiroq yonayotgani uchun mashinalar to'xtab turibdi. Chunki qizil chiroq harakatni ta'qiqlaydi. Sariq chiroq - yaqin orada harakat boshlanishidan haydovchilarni ogohlantirsa, yashil chiroq - harakat qilishga ruxsat beradi. Ana ko'rdingmi, yashil chiroq yonishi bilan mashinalar harakatga tushdi.

-Unda biz qachon o'tamiz? - hayron bo'lib so'radi Shum bola. - Men tezroq hayvonot bog'ini ko'rgim kelyapti.

-Hozir o'tamiz. Avval mana bu svetoforga qara. Bu piyodalar svetofori deyiladi. Agar tepasidagi qizil chiroq yonib tursa, o'tish mumkin emas. Ana, yashil chiroq yondi. Endi o'tsak bo'ladi.

Ular tez-tez yurib, ko'chaning o'ng betiga o'tib oldilar. Yerosti yo'lidan o'tishdan oldin uning yonginasida turgan belgini Muzaffar Shum bolaga ko'rsatdi.

(Davomi bor).

SHAHAR BO'YLAB SAYOHAT

Shum bola shaharni tezroq ko'rishga oshiqardi. Shu sabab bo'ldimi, u to'satdan katta ko'chaning narigi betiga yugurib o'tmoqchi bo'ldi. Ko'chaning yarmiga ham borgan edi, qarshi tomondan kelayotgan «Jiguli» mashinasi qattiq tormoz berib, uning yoniga kelib to'xtadi. Shum bola mashina kapotini ushlagancha qoldi. Bir pastda uning atrofida odamlar ham, mashinalar ham to'planib ketdi.

-Hoy bola, nima balo osmondan tushdingmi? - dedi ko'zoynakli haydovchi yigit ko'ylagi yoqasini yecharkan.

Bu yerga yugurib kelgan Muzaffar:

-Amaki, kechiring uni, - dedi-da, Shum bolaning qo'lidan mahkam ushlab, piyodalar yo'lkasiga olib o'tdi.

-Nima qilib qo'yganingni bilsanmi? Qiziq ekansan-ku.

Shum bola karaxt odamdek qotib turardi. Muzaffar tezda jahlidan tushdi. Axir Shum bola hali ko'cha qoidalari bilmas edi-da.

-Tushunarli, senga avvalo ko'chada yurish qoidalari o'rgatishim kerak, -dedi Muzaffar. -Yo'l-yo'lakay senga yo'l belgilarini ko'rsatib, ularga

qarab piyodalar o'zlarini ko'chada qanday tutishlari kerakligini tushuntiraman.

-Sen bularni qayerdan bilasan? -dedi Shum bola nihoyat tilga kirib.

-Maktabimizda bizlarga o'rgatishadi. Bundan tashqari «Svetofor» klubining a'zosiman. Klubda yo'l harakati qoidalari o'rganamiz.

Ular piyodalar yo'lkasiga bo'ylab Xadra maydoni tomon yura boshlashdi.

-Mana bunga qara, -dedi Muzaffar yo'l chetidagi ustunga o'rnatilgan belgini ko'rsatib. - Bu belgi piyodalarning harakat qilishini ta'qiqlaydi. Ko'ryapsanmi, odamning shakli chizilib, ustiga qizil chiziq tortib qo'yilgan. Demak, bu yerdan ko'chani kesib o'tish mumkin emas.

Ular yurishni davom ettirib, sirk binosi oldiga yaqinlashib qolgan ham edilar, Shum bolaning ko'zi yana bir belgiga tushdi.

-Bu belgi piyodalar yo'lkasiga o'rnatiladi, - dedi Muzaffar. - Shu sababli yurishni ta'qiqlamaydi, aksincha, yo'l piyodalar yo'lkasiga ekanligini bildiradi. Bizda piyodalar o'ng tomondan yuradilar.

Xush-noxush o'tar yozim

Yozgi ta'til kunlarining eng qizg'in pallasi avjida. Ta'til so'zini har kim o'zicha tushunadi. Ayrim o'yingaroq bolajontlar bu damlarni kun bo'yi o'ynab, miriqib uxlash bilan o'tkazishadi. Kitob o'qishdan so'z ochsangiz, 9 oy yotolib borishni, so'lim oromgohlar ham topiladi. Ba'zilar esa abatta qayergadir ko'ra borolmay qolishsa, ta'tildan ko'ngillari to'lmay yuradi. Yana bir toifa o'g'il-qizlar ham borki, bu fursatni g'animat bilib, hunar o'rganishga harakat qilishadi. Sevimli mashg'ulotlari bilan shug'ullanib, ta'tilning har kunini mazmunli o'tkazishga intilishadi.

Yana ayrim tengdoshlaringiz ham borki, ularni quyoshning erta tongda bo'zarib chiqishi-yu, zarrin nurlarini borliqqa sochishi ham, daraxtlarning «shivir-shiviri»-yu, qushlarning chug'ur-chug'uri ham zavqlantira oladi. Chunki ular ijodkor bolalar-da.

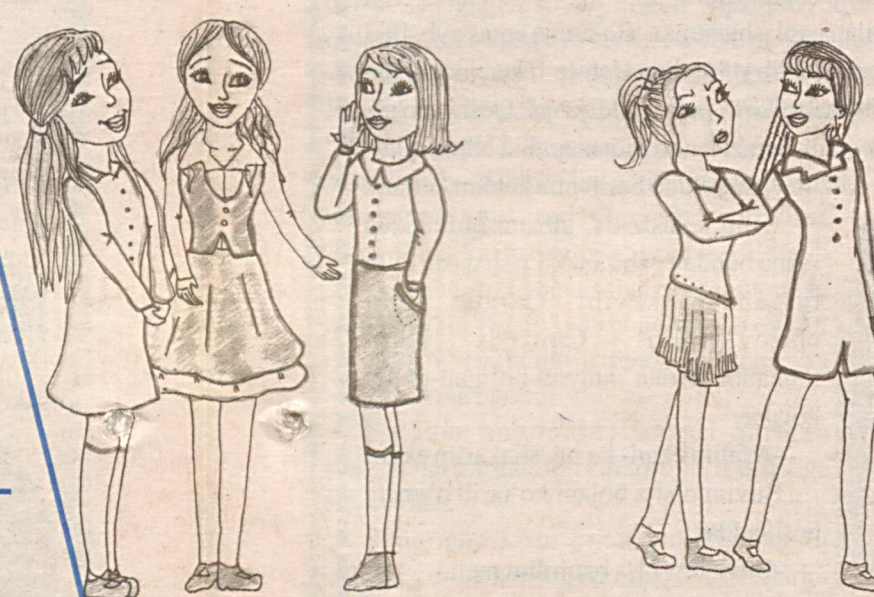
Quyida ana shunday ijodkor o'g'il-qizlarning ta'til kunlarini qanday o'tkazishayotgani bilan tanishasiz.

Toshkentlik tengdoshingiz Dilrabo Do'stqobilova ham she'riyat shaydosi. Anchadan buyon she'rilar qoralab, mavzuga moslab rasmlar chizib yuradi. Yaqinda xandalar asosida chizgan rasmlarini olib kelib qoldi. Rasmi xandalari bizga ma'qul bo'ldi.

-Madina, qara, bolalar sening inshoyingni ko'chirishyapti.
-Xavotirlanma, inshoyimning nomi «Mening dugonalarim». U sizlar haqingizda yozilgan.

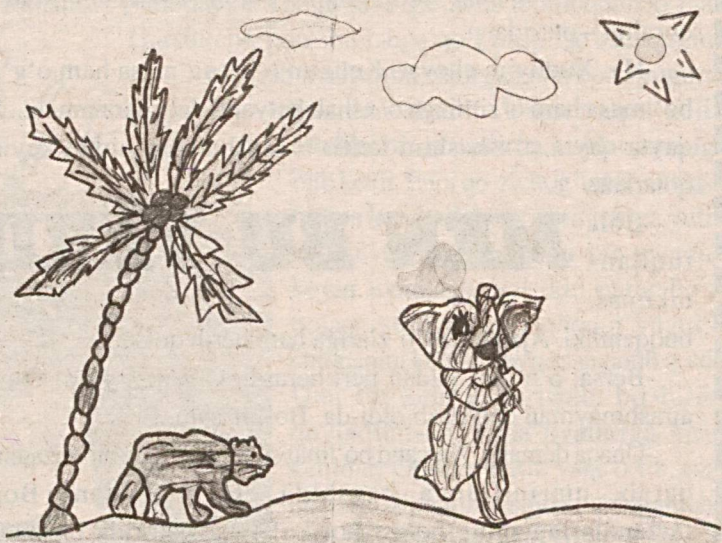
-Gulshan, qara, qizlar meni «3» baho olganim uchun ustimdan kulishyapti.
-Xafa bo'lma, o'zlari hali «2» olishganini bilishmaydi-da.

Samarqand viloyati, Samarqand shahridagi 8-umumta'lim maktabining 5-sinf o'quvchisi Abdurasul Nabiye esa bo'sh qoldi deguncha qo'lga kitob olarkan. O'qigan ertaklari, hikoyalardan ta'sirlanib, o'zi ham she'riyat erak yozibdi.

«Bor ekan-da, yo'q ekan, dono chol bo'lgan ekan. Yuz yildan ortiq yashab, ko'p narsa ko'rgan ekan. Bor ekan uning qizi, uch o'g'il nabirasi. Bir-biri bilan doim urisharkan barisi...»

She'riyatning shunday ravon, mazmunli boshlanishini o'qib quvongandik. Lekin quvunchimiz uzoqqa cho'zilmadi. Abdurasul ertagiga xulosa yasamabdi. «Nabiralarga 4ta novda keltiring debdi-yu, uch kundan so'ng olamdan o'tibdi», deya ma'no-mantiqsiz yakunlab qo'ya qolibdi. Shuning uchun ham ertagini to'laligicha chop etmadik. Lekin uning rasm chizishga bo'lgan ishtiyoqi bizni quvontirdi va quvnoq filchani aks ettirgan rasmini e'tiboringizga havola qilyapmiz.

Jizzax viloyatining Zomin tumanidagi X.Boqiyev nomli 1-maktabning 7-sinfini a'lo baholar bilan tamomlagan Dilnavoz Saidova ana shunday tengdoshlaringizdan biri. U onasining eng yaqin ko'makchisi. Uy yumushlaridan bo'shadi deguncha qo'lga qalam, bo'yoq oladi. She'rilar qoralaydi, topishmoqlar yozadi, rasmlar chizadi. Shu tariqa ta'til kunlarini mazmunli o'tkazishga intiladi.

Kuni kecha u bizga multfilm qahramonlari aks ettirilgan rasmlari, she'riyat mashqlari hamda topishmoqlaridan yuboribdi. Topag'on bo'lsangiz, javoblarini toping-chi!

KAPALAK

Juda havasim kelar kapalakka,
Qanotlari o'xshaydi kamalakka.
Doim qo'nib uchadi gul, chechakka,
Xoldek yarashar uchsa ko'k falakka.

Qani edi kapalakcha bo'lib qolsam,
Shoxga qo'nsam, gulga qo'nsam, uchsam har dam.
Lablarimdan bo'sa olsa gul, lolalar,
Ortimdan qolmay chopishsa sho'x bolalar.

Dilnavoz SAIDOVA.

«BOBO, CHOYXONAGA CHIQMAYSIZMI?..»

Toshkent shahridagi 186-maktabning 4-sinf o'quvchisi Gulira'no Musayeva esa o'zining ta'til kunlari juda quvnoq, maroqli o'tayotgani, lekin buvasining zerikib qolayotgani haqida yozibdi.

Mahallamizda doimo otaxonlar bilan gavjum bo'ladigan bir choyxona bor edi. Buvajonim ham zerikkan paytlari o'sha yerga chiqib, o'roqlari bilan gurunglashib qaytardilar. Ana shu subhatlar davomida mahallani yanada obod qilish, ko'kalamzorlashtirish rejalari ham tuzildirdi. Har yili erta bahorda momolarimiz to'planishib, katta doshqozonda bizga sumalak pishirib berishardi.

Asosiy vaqtlarini choyxonada o'tkazadigan bobojonim keyingi paytlarda uydan chiqmay qo'yidilar. Zerikib o'tirishlarini ko'rib, choyxonaga chiqmaysizmi bobojon, deb so'radim.

-Ona qizim, choyxonamizni buzib, o'miga ko'cha qurishar ekan, - dedilar bobom xomush tortib.

Shunda bobojonimga juda rahmim kelib ketdi. Biz bolalar-ku istagan yerimizda o'ynab, o'zimizni xursand qilib yuramiz. Lekin bobolarimiz-chi, ularning birgina ovunadigan yerlari shu choyxona edi. Endi shundan ham mahrum qilishdi. Menga choyxonanigina emas, mahallamizning fayzini ham buzib tashlashayotgandek tuyulyapti.

Gulira'no MUSAYEVA.

BUYUK SFINKS QACRON QURILGAN?

Dunyodagi eng mo'tabar mo'jizalardan biri Misrning G'izo shahridagi Buyuk Sfinksdir. Sfinks bu boshi odamnikiga, tanasi asrlonnikiga o'xshash bo'lgan Asotir mahluqotidir. U Misrning qadimiy dinida ibodat predmeti bo'lgan. ammo ularning ichida eng mashhuri va qadimiysi Buyuk Sfinksdir. U, insonlar sajda qilishlari uchun, o'sha paytlarda hukmronlik qilgan Fir'avn Kafirning siyimosi jihatlariga ega bo'lgan. U yirik xarsangtoshdan ham kattaroq tosh konining markazida taroshlangan edi. Tanasi va kallasi yaxlit xarsangtoshdan taroshlangan, oldinga uzatilgan panjalari esa g'ishtdan qo'shimcha terilgan. Tanasi dastlab rangli emal bilan qoplangan edi. Hozirda uning faqat izlarigina qolgan. Garchi biz hali ham Sfinksga boqishimiz undan zavqlanishimiz muqarrar bo'lsa-da, u hozirgi paytda ilgariqiga qaraganda tamomila boshqacha. Chunki tarixiy yodgorlik juda ko'p vayronagarchilikka duchor bo'lgan. 1380-yilda Misr hukmdori Sfinksga katta ziyon yetkazgan. Bir zamonlar esa multiqdan o'q uzish mashqida yodgorlikdan nishon sifatida ham foydalanishgan.

1. Uy bo'lagi.
2. Ho'l meva.
3. She'r to'plami.
4. Ijod mahsuli.
5. Kukun turi.
6. Margarin turi.
7. Sayyoralaridan biri.
8. Saf.

Zuhriddin ALIXONOV.

Aziz tengdoshlarim, ishonchim komilki, siz odobli, tarbiyali o'g'il-qizlarsiz. Lekin guruch ham kurmaksiz bo'lmaganidek, oramizda ayrim tarbiyasi og'ir bolalar ham uchrab turishi hech kimga sir emas, shundaymi?

Yaqinda shahrimiz maktablaridan birining 9-«A» sinfida tahsil olayotgan tengdoshingiz Nargiza Muhtidinova ana shunday bolalarning bezoriliklariga guvoh bo'lib qolibdi. Uning bu haqda kuyunchaklik bilan yozgan maktubi bizni ham tashvishga soldi.

BEFARQ BO'LMAYLIK

Shahrimiz ichida qatnaydigan 53-avtobusda saylgohga mehmonga ketayotgandim.

Yonginamda turgan, ko'zlari atrofga olazarak boqayotgan, hansirab, tez-tez nafas olayotgan bir bolakay diqqatimni tortdi. Shu payt uning yonida o'zidan biroz kattaroq ikki bolakay paydo bo'ldi-da, yur, seni akang chaqiryapti, deya kulimsirab, ikki qo'lidan tortqilay boshlashdi. Bolakay esa, mening hech qanday akam yo'q, qo'yib yuboringlar, deya atrofdagilarga umid bilan javdirab qarardir.

Janjalga chiptachi amaki ham aralashdi. Bolakayni avtobusga chiqarib, haligi bezorilarni quvib soldi.

-Bu bolalar kimlar, ular seni qayerga olib borishmoqchi?-deb so'radi bir ayol nafasini biroz rostlab olgan bolakaydan.

-Ular meni necha soatdan buyon quvib kelishyapti. Krossovkam bilan oylik chiptamni olib qo'yishmoqchi,-dedi bola ohistagina.

-Xafa bo'lma bolajonim, qayerda turishingni aytasang, o'zim uyingga kuzatib qo'yaman,-dedi haligi ayol mehribonlik bilan bolaning boshini silab.

-Yaqinda o'g'limning ham sumkasi va krossovkasini bezori bolalar tortib olishibdi. Lekin unga hech kim yordam bermabdi...

Haligi ayol bilan bolakay yetaklashib, «Shofayz» bekatida tushib qoldilar.

Endi xavotirga o'rin qolmagandi. Shunday bo'lsa-da, ko'nglimdagi hijillik yozilmadi. Haligi ayolning «hech kim yordam bermadi» degan gapini meni o'ylantirib qo'ygandi. Darhaqiqat, ko'z oldilarida sodir bo'layotgan ayrim noxushliklarni ko'rib, ko'rmaganga oladiganlar, «och qomim, tinch qulog'im» qabilida ish tutadiganlar ham topiladi-da kattalarimiz orasida. «Bir bolaga yetti qo'shni ota-ona», degan aqidani unuhib qo'yishganmi, deyman-da.

Nargiza MUHTIDINOVA,

Toshkent shahar, Uchtepa tumanidagi 116 - maktabning 9-«A» sinf o'quvchisi.

SHE'RIM

Hislarim bir go'zal she'r bo'ldi,
Satrlarda orzum ummoni.
Dil tubida neki bor, bildi,
Qog'oz, qalam qolmay armoni.

Sirlarimni sochdim ishonib,
She'rlarimning har bir bandiga.
Shod damda shod g'amlardan tonib,
Singib ketdim hatto bag'riga.

Diyora G'AFUROVA,
Toshkent shahar, Uchtepa tumanidagi 75-maktab o'quvchisi.

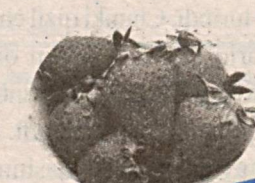
OTA-ONANG

Nima qilsa sen uchun,
Qiladi ota-onang.
Bolam kamol topsin deb,
Yeladi ota-onang.

Yaxshi inson bo'lgin sen,
Xafa qilma ularni.
Shunda ota-ona baxtin
Tuyadi ota-onang.

Marg'aba SAIDQULOVA,
Sirdaryo viloyati, Mirzaobod tumanidagi

6-o'rtta maktabning 6-sinf o'quvchisi.

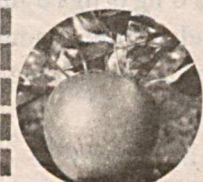
Egiladi,
Bukiladi,
Mevalari
To'kiladi.

Qozon ichida oppoq qor,
Oh, mazali ta'mi bor.

TOPISHMOQLAR

Rangi sariq, ko'k, qizil,
Navlari bor turli xil.
Yoz, kuz payti pishadi,
Tap-tap yerga tushadi,
Tezroq top, o'yna, tolma,
Nomidir uning...

Mayda-mayda xoli bor,
Mazasida boli bor.
Pishadi may, iyunda,
Yeb qo'yaman bir zumda.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda).

Bir xola aravachasida bitta bolani yetaklab kelib, buvim bilan ko'rishdi.

-Yaxshimisiz? Yaxshi yuribsizmi? Bolalaringiz? Uydagi...

-Uff, buvi, buvi-i... Bo'ldi, ketaylik.

Buvim meni eshitmay, endi aravachadagi xo'mraygan bolani gapga soldilar:

-Voy bu bolaning chiroyliligini! Oqligi onasidan o'tibdi. Qosh-ko'zining qoraligi - otasidan.

-Ha, Xudoyim chevar. Kelinim o'zi tug'masa ham, o'g'limning qonidan bo'lmasa ham o'zimizga o'xshab ketyapti deb ishonaman... Ayniqsa, siz kabi qayta-qayta o'xshashini keltirib o'xshatishganidan keyin odam ishonib qolarkan.

-Bola tuqqan- **MEN BU YERDAMAN** nikimas,

boqqanniki. Ajab emas, o'zlariga ham berib qolsa!

-Bersa, o'n ikki yildan beri berardi. O'n ikki yil-a! O'n ikki yil! Bolam ajrashmayman deb turib oldi-da. Bo'lmasam...

-Unaqa demang. Xursand bo'laysizmi bolangiz bir ojizaning ko'ngliga qarab, umrini unga baxshida etayotganidan! Boshqa farzandlaringizning bolasi bor-ku! Ular qatorida bu ham o'saveradi-da. Ana, Rasulni qarang, Hafizning o'g'li,

birinchi xotinini tug'mading, deb ikki yilda haydab yubordi. O'sha kelin boshqa uy-joy qilib, uchta farzand ko'rdi. Rasul ham uch yilda yana ikki marta uylandi. Hamon bolasiz...

U xola esa yig'lashga tushdi.

-Doktorlar bilan gaplashganman. Bolamda emas ayb. Ikki marta kelinni uyiga jo'natib yubordim. Uch-to'rt kun jim turgan o'g'lim ichib kelib qildi to'polon, qildi janjal! Qoshiq uchib, choynak sinib, derazalar ko'zidan ajraldi. Nima qilay, o'zim yana yalinib borib olib keldim kelinni.

-Olib kelasiz-da, albatta oldingizda mana bunday nabirani ko'rish nasib qilib turgandan keyin! Qarang buni chiroyliligini! Chiroyli ishq-muhabbatlardan bunyod bo'lgan-da bu bolakay!

-Asalim ekan-ku bu, shakarim ekan!

Buvim o'sha bolani ko'tarib o'ynata boshladilar.

-Buvi, buvi-i, -baqirdim men.

-Men bu yerdaman!

YOZILMAGAN KITOR

-Yaxshi! Ko'rib turibman shu yerdaligingni.

Buvim o'sha xotinga yana gapira ketdilar.

-Abdumajid ham asalim! Novvot, qanddim mening! O'zi chiroyli. Ko'zlari dum-dumaloq, sochlari qop-qora, ukasi ham bor, oti Abdubosit.

-Ukam qorav-o-y.

-Sen-chi, -so'raydi haligi xola.

-Men o-o-oqman!

Albatta oq bo'lasan-da! Sening buving ham, oying, dadang ham op-poq! Mening nabiramning esa ko'zlari ko'k bo'lib ketayapti...

Buvim u xotinga yana ancha gaplarni gapirib qoldilar. Men esa ko'zi ko'k bolani tomosha qildim: qo'li qiltiriq, burnidan suv oqqan, og'zidan so'lagi...

Shuning uchun shildiroq so'lakchasi ho'l bo'lib qolgan. Ammo tuflichasi chiroyli ekan.

-Tufli bor-ku, nega o'zini yurgizmaysiz?

-Yurolmayapti. Oyog'ini urayaptimi bu tufli qurgur, bilmadim. Buni o'g'lim o'n to'rt mingga «zakaz» qildirib tikirib keldi. Oyog'ining tovoni silliq ekan. Katta bo'lsa armiyaga olmasmish. Shuning oldini olishayapti.

Bizning bolalar oyoq kiyimini poyma-poy kiyibmi, yoki yalangoyoq yuribmi, ko'cha changitib, tuproqlarga Endigilarga esa qo'yib dazmollab kiyga-

-Kalishni

Erib ketadi.

-Erimaydigan

-Voy xolajonisi, gapira ko'rmang. Bu bo'ladimi, bilmadim. Kecha sal qoldi tok urib elektr choynakni tiqibdi. chayon chaqibdimi tarafiga kirgan ekan sim

Xola menga o'qrayib teshar bola bo'lmagan-da! uraverardi Hojiakbar ketdi bolaga!

Uff, yana Hojiakbar xotin buvimga. Endi,

KO'K KO'Z BOLA

belanib katta bo'lishgandi. bersang, kalishini ham zishadi.

dazmollab bo'lmaydi-ku.

qilib dazmollashadi.

nabiramga aslo dazmoldan ham otasiga o'xshab injener Hamma narsaga urinaveradi. olishiga, razetkaga vilkasi yo'q Birdan baqirib yuborsa, ilon, debman! Xudo mehribon, bir o'lgur!

qaradi: -Unaqa temir O'zini o'tga-suvga amaking ham! Ko'z tegib

amakimni eslatdi-ya bu tamom, bu yerda kamida

Umida ABDUAZIMOVA.

bir soat turishsa kerak.

Buvim yig'laydilar. Amakimning qilgan ishlarini eslab kuladilar. Men ko'k ko'z bolaning tovoni qanaqa ekan deb unga uzoq tikilib o'tiraman.

Buvimning gaplarini eshitganim yo'q. Xola esa:

-Qoq tushda bir o'zi o'tirgan ekanmi? Yaxshiyam ajina-pajina urib ketmabti-da! -degandi, jim turolmadim:

-Kimni uradi ajina, a, buvi?

-Issiq kunda, kunduzi, uyida uxlamay suv bo'yida sang'ib yurgan bolalarni-da!

-Amakim sang'ib yurarmidilar?

-Baliq tutaman deb soatlab o'tirardi katta ariq bo'yida. Bir kuni qo'lida qarmoq, ko'zi uyquda emish... Yaxshiyam suvga sho'ng'ib ketmabdi. Bu xolang uyg'otib, uyga jo'natib yuboribdi. O'shanda o'g'lim uyga kelib, suvdan katta qora baliq chiqdimi deb o'yabdilar deb sizni gapirgandi.

-Oftobda o'tiraverib qorayib ketgandi-da.

Men ko'm-ko'k ko'z bolaning tufiligini ushlab ko'rmoqchi bo'ldim. U oyog'ini siltab yubordi. Yuzimga qattiq tegdi.

-Voy! Voy-voy!

Buvim qo'rqib ketdilar. Xola

ariqchadagi suvga ro'molchasini ho'llab yuzimga bosdi. Buvim unga baqirdilar:

-Balchiqli suvni yuziga tegizmang. Otasi ariqqa tushib ketib, sariq kasal bo'lib qolgandi. Suv iflos-ku!

-Muzdek qilsam, yuzi ko'karmaydimi, degandim.

-Balchiqli suvda yashaydi-ku mikroblar. Oling ro'molchangizni!..

Buvijonim ko'ylaklari bilan mening yuzimni silab quritdilar va tez-tez velosipedimni itarib, yurib keta boshladilar: -Mayli, xayr, ko'p gaplashib ish ortirdik.

U xola uzoqlashgach buvim yo'l-yo'lakay peshonam ko'karib qolmasin deb silab-silab shunday dedilar: -Yetim qo'zi asrasang og'zi burning moy bo'lar...

Qolgan gaplarini eshittirmadilar. O'zi shundoq ham men savol berishga chog'lanib turgandim, ammo ko'zlaridagi yoshni, ranglari so'lib, xomush bo'lib qolganlarini ko'rib, zo'rg'a jim bo'ldim. Bunaqa paytlarda jim bo'lish kerak. Bo'lmasa buvijonim Hojiakbar amakimni eslab battarroq yig'lab oladilar...

(Davomi bor).

Cho'pon zoti borki, hamisha barvaqt uyg'onishadi. Ularning mashaqqatli kasbi ham kun yorishmasdan turishni taqozo qiladi. Yaylov olis, qo'y-qo'zilar holsizlanib qolishi mumkin. Shu bois ham barvaqt salqinlab yo'lga tushiladi. Katta otarning ichida darmonsizlangan sovliq nogoh yiqilsa, oyoq ostida qoladi yoki ortda qolib ketsa, bo'rilar yem bo'ladi. Ayniqsa, qish kunlari och bo'rilar izg'ib yurishadi. Keyingi paytlarda bo'rilar ko'payib, cho'ponlarga kun berishmayapti. Ular tun-u kun otalarini poylab yotadigan bo'lishdi. Cho'ponlar orasida Qarshi cho'ponning qo'ylarini bo'rilar ovlayolmasdan tishlarini g'ijirlatib-g'ijirlatib nari ketishardi. Bunga sabab, bir tomondan qishin-yozin iligi to'q qo'y-qo'zilarini ovlash mushkul bo'lsa, ikkinchi tomondan uning o'ta sezgirligi ish berardi.

Bo'rilar hujumidan tinkasi qurigan cho'ponlar birgalashib ularni yo'q qilishga kirishadilar.

Shom cho'kishi bilan oldinda Qarshi cho'pon, ortidan uning hamrohlari multiqalarini yelkalariga osib yo'lga tushadilar. Nihoyat ular tog'ning yuqoriroq qismiga yetib borganlarida yon-atroflaridan bo'rilarining uvillagan ovozi eshitila boshlaydi. Atrofnii o'rab olgan qorong'ulikning quyugligi bois bo'rilarining o'zlari tomon halqa yasab yaqinlashayotganini sezishgan cho'ponlarni vahima bosa boshladi. Shunda Qarshi cho'pon yelkasidagi miltig'ini sekin qo'lga oldi. Hamrohlari ham shunday qilishdi. Qarshi cho'pon irillab o'ziga juda yaqin turgan bo'rini nishonga oldi. Tepkini bosishi bilan gumburlagan o'q kulrang bo'rini yerga qulatdi. Zudlik bilan otilgan ikkinchi va uchinchi o'qlar ham birin-кетин yana ikki bo'rini yer tishlatdi. Qolgan cho'ponlar ham multiqalarini ishga solishdi. Sarosimada qolgan bo'rilar ortga tisarilib qocha boshladilar. Ilk hujumni muvaffaqiyatli tugatgan otar egalari chamasi olti - yettitacha o'lgan bo'rilarini qaytishda olamiz, deya tog'ning o'nqir-cho'nqir yo'llaridan balandga ko'tarila

boshladilar. Nogoh o'ngir tomondan ingichka, bolanikiga o'xshash ovoz eshitildi.

-Qarshi, eshitdingmi og'ayni, - sekin shivirladi Anvar cho'pon.

-Ha, ovoz chiqarmay sekin odimlanglar, - buyurdi Qarshi cho'pon.

Bu paytga kelib oy tiniqlashib, atrofnii g'ira-shira

Qo'zichoqni qattiq ma'rab yubormasin deya sekin ungur yonidagi sayhonlikka qo'ygan Qarshi cho'pon asta emaklab ortiga qaytdi. Katta toshning panasiga berkinib, voqeaning nima bilan tugashini kuta boshladi. Sababi, bo'rilar nuqul katta qo'ylarni ovlashib, qo'zichoqlarga ziyon yetkazmayotgan edilar. Nega shunday? Bu haqli savolga javob topmoqchi bo'lgan Qarshi cho'pon shu ishga qo'l urdi. Qo'zichoqning

cho'zib ma'rashini eshitgan ona bo'ri yugurib uyasidan chiqdi. Unga yaqin kelib atrofini bir aylandi-da, tishlab uyasiga olib ketdi. Endi qo'zichog'im xomtalash bo'lsa kerak, deb nafasini ichiga yutib turgan Qarshi cho'pon bir pastdan keyin uyadan avval ikki nafar bo'ri bolasi, so'ngra qo'zichoqni yugurib chiqqanini ko'rib, hayratdan qotib qoldi. Ular bir zum yugurishib, bir-birini quvladilar-da, yana uylariga kirib ketdilar. Oradan biroz vaqt o'tib, ona bo'ri qo'zichoqni tishida tishlaganicha shiddat bilan uyasidan yugurib chiqdi. U qo'zichoqni yerga tashladi-da, yana iziga qaytdi. Zum o'tmay, bolasini tishlab qo'zichoq yotgan yerga olib

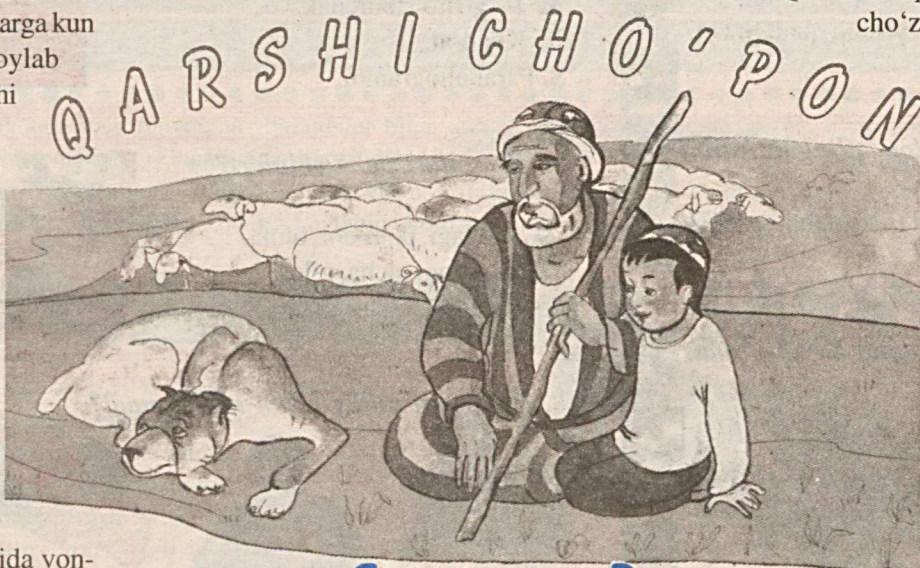
keldi. Bo'ri bolasini oyoqlari ostiga qo'yib, uzundan-uzoq mungli tovushda uvilladi. So'ng, bolasini bo'ynidan bir tishlab, o'limga mahkum etdi, keyin boshini quyi egib, uyasiga kirib ketdi.

Voqeani ko'rib, Qarshi cho'ponning esi og'ib qolay dedi. Demak, bo'ri bolalaridan biri qo'zichoq bilan olishib o'ynayotgan chog'ida uning bo'g'ziga tish botirib o'ldirib qo'ygani sabab, ona bo'ri uni shunday ayovsiz jazolabdi-da. Bu voqeani eshitgan qishloq ahli ham lol qolishibdi. Demak, bo'rilar ham vijdon, insof degan tushunchalar mavjud ekan.

Zilola POZILOVA,

S.Rahimov akademik

litseyining 3- bosqich talabasi.

(Hikoya)

ko'rish mumkin edi.

-Bu bo'ri bolasining ovozi, yaqin o'rtada uyasi bo'lsa kerak, - ta'kidladi Xolmurod cho'pon.

Darhaqiqat, shunday bo'lib chiqdi. Chunki ona bo'rining qattiq uvillashi bolalarining ovozi bosib ketdi.

-Qaytdik. Oldinga yurish xavfli, tong otib qolyapti, - dedi Qarshi cho'pon. Boshqalar unga so'zsiz itoat qilishdi.

Ertasiga bo'rilarining o'ligini tomosha qilishga kelgan qishloq ahli cho'ponlarning dovyurakligiga tan berishdi.

Kech kirib, qorong'u tushishi bilan Qarshi cho'pon kichkina bir qo'zichoqni ko'tarib oldi-da, aylanma yo'llar bilan ona bo'rining uyasiga yo'l oldi. Manzilga yetib kelganida soat tungi chorakam ikki bo'lgan edi.

Bo'stonliq tumanidagi «Boychechak» bolalar oromgohi rahbari Ozoda opa Ro'zimatova oromgohni aylanib yurgan edi. Qulog'iga shunday suhbat chalinib qoldi: - Eh, Doniyor, qani endi hozir Germaniyada bo'lib qolsam. U yerda bo'layotgan futbol bo'yicha jahon chempionatini ko'rgim kelyapti-da.

- O'zbekistonni ana shunday chempionatda qatnashishini, men esa ularga xuddi chol Ibn Xattobdek yordam berishni istardim.

- Juda antiqa futbol bo'lardi-da o'ziam, - kulishdi ikki o'rtoq.

Ozoda opa xorazmlik bolalarining bu orzularini ro'yobga chiqargisi keldimi, to'g'ri bosh tarbiyachi Mirshohid Mirakmalovning xonasiga yo'l oldi. Ertasi kuni e'lonlar taxtasida shunday xabar paydo bo'ldi.

«Diqqat, diqqat!

Bugun kechqurun oromgohimizda «Farmonbibi» hamda «Charli Chaplin» jamoalari o'rtasida quvnoq futbol bo'ladi. Unda ishtirok etishni istaganlar bosh tarbiyachiga uchrashsin».

Doniyor bilan Rasul quvonchdan chapak chalib yuborishdi.

Kech bo'lishini sabrsizlik bilan kutishdi.

Doniyor «Charli Chaplin» guruhiga, Rasul «Farmonbibi» guruhiga muxlis bo'ldi.

Bir payt stadiona «Charli Chaplin» jamoasi o'yinchilari - King Kong, Uch baqaloq, King Kongcha, Mister Bin, Yalmog'iz.

«Farmonbibi» jamoasi o'yinchilari - Farmonbibi, Sotti, Nasriddin Afandi, usta Boqi, Chol ibn Xattob, Mirjalol Qosimov tushib kelishdi.

«Farmonbibi» jamoasi hurmat yuzasidan o'yinni boshlashni «Charli Chaplin» - chilarga (axir futbol Angliyada tug'ilganda) topshirdi.

O'yin boshlandi. «Charli Chaplin»-chilar darvozaboni King Kongcha judayam g'irromchi chiqib qoldi. To'p qo'lga tushib qolsa bo'ldi, mahkam bag'riga bosib turaveradi.

Qozi - sudya xunob. Yaxshiyam Farmonbibi bor. Shartta borib King Kongchani orqasiga bir shapati urdi-yu, qo'ldan to'pni olib, zarb bilan tepib o'yinga tushiradi.

O'zbekchilik qursin, oyog'iga kelib tushgan to'pni Nasriddin Afandi manzirat qilib, Mister Benga uzatib o'tiribdi. Bundan joni kirgan Mister Ben usta Boqini chalib yiqitganga olg'a intildi va to'pni King Kong Vitsinga, Vitsin esa raqib darvozasiga... yaxshiyam darvozabon - Afandining eshagi to'pni to'rt oyoqlab qaytarishga ulgurdi. To'p

yarim himoyachiga to'g'riga, undan hujumchi Mirjalol Qosimovga o'tdi. Va nihoyat to'p King Kongchani dog'da qoldirib, darvoza to'rini teshib o'tdi. Hisob 1:0. O'g'lining noshudligidan uyalgan King Kong yuragini changallab yiqildi. Stadion zirillab ketdi. Doktor Voyjonim yordamga yugurdi...

Shu payt to'p yo'qolib qoldi. O'yinchilar stadionda u yoqdan - bu yoqqa yugurib, to'pni qidirib yugurishdi. Ularning bezovtaligi sababini tushunib qolgan Chol Ibn Xattob maydonga naq 22ta to'p tashlab yubordi. Ana endi ko'ring tomoshani. O'yinchilar to'plarni bitta-bitta terib qopga solguncha o'yin vaqti ham nihoyasiga yetdi. Tabloda 1:0 hisobi porladi.

Tomoshabinlar gulduros qarsak chalishdi. Yo'q, yutuqqa emas. Barzangi King Kongni yelkasida dast ko'tarib chiqib kelayotgan chivinday doktor Voyjonimni olqishlashdi.

Ma'lum bo'lishicha, bu qahramonlar rolini oromgoh dam oluvchilari, oshpaz opalar, yetakchilar ijro etishibdi.

Oromgohga tashrif buyurgan Toshkent viloyati Bolalar sportini rivojlantirish boshqarmasidan kelgan mehmonlar bolalarga olam-olam shodlik bergan bu antiqa futbol o'yini tashkilotchilari Ozoda Ro'zmetova, Mirshohid Mirakmalovga rahmat aytib, oromgohga 500 ming so'mlik sport anjomlari sovg'a qilishdi. O'ztele-radio qoshidagi «Bulbulcha» bolalar ashula va raqs dastasi esa ajoyib konsert dasturi namoyish etdi.

Xorazm viloyatidan kelib, bu maskanda miriqib dam olayotgan 60 nafar bola oromgohda o'tayotgan har bir maroqli kunlari uchun Bo'stonliqning Sumcha qishlog'idagi «Boychechak» oromgohi rahbarlariga rahmatlar aytdi.

Xorazm viloyatidan kelib, bu maskanda miriqib dam olayotgan 60 nafar bola oromgohda o'tayotgan har bir maroqli kunlari uchun Bo'stonliqning Sumcha qishlog'idagi «Boychechak» oromgohi rahbarlariga rahmatlar aytdi.

Farhod TOLIBOV.

Quvnoq tadbir

ANTIQA FUTBOL

1. O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbida nimalar tasvirlangan?

A. Paxta, Xumo qushi, bug'doy. B. Paxta, bug'doy, bayroq, Xumo qushi. S. Paxta, bug'doy, bayroq, oy va yulduz, Xumo qushi, quyosh.

3. O'zbekiston Respublikasi bayrog'ida necha xil rang mavjud va qaysilar?

A. Oq, moviy, yashil. B. Oq, moviy, yashil, qizil. S. Oq, sariq, yashil.

5. O'zbekiston Mustaqil deb e'lon qilingan kunni ayting.

A. 1991-yil, 29-avgust. B. 1991-yil, 1-sentabr. S. 1992-yil, 8-dekabr.

7. Qaysi biri baland bo'lib o'sadi?

A. Chinor.

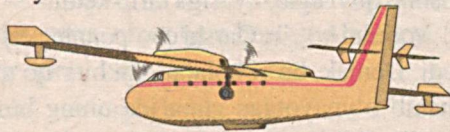
B. Sada.

S. Terak.

9. Nima uchmaydi?

A. Samolyot. B. Varrak. S. Damas.

2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qachon qabul qilingan?

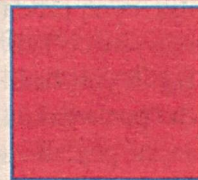
A. 1991-yil, 18-noyabrda. B. 1992-yil, 2-iyulda. S. 1992-yil, 8-dekabrda.

4. Ushbu shakl qanday nomlanadi?

A. To'g'rito'rtburchak.

B. Kvadrat.

S. Parallelogramm.

6. Qaysilari poliz ekinlari?

A. Lavlagi, pomidor, olma.

B. Bodring, olcha, gilos.

S. Pomidor, bodring, piyoz.

8. Qaysi biri milliy kiyim hisoblanadi?

A. Kostyum.

B. Palto.

S. To'n.

10. Quyosh qayerdan chiqadi?

A. Sharqdan.

B. G'arbdan.

S. Janubdan.

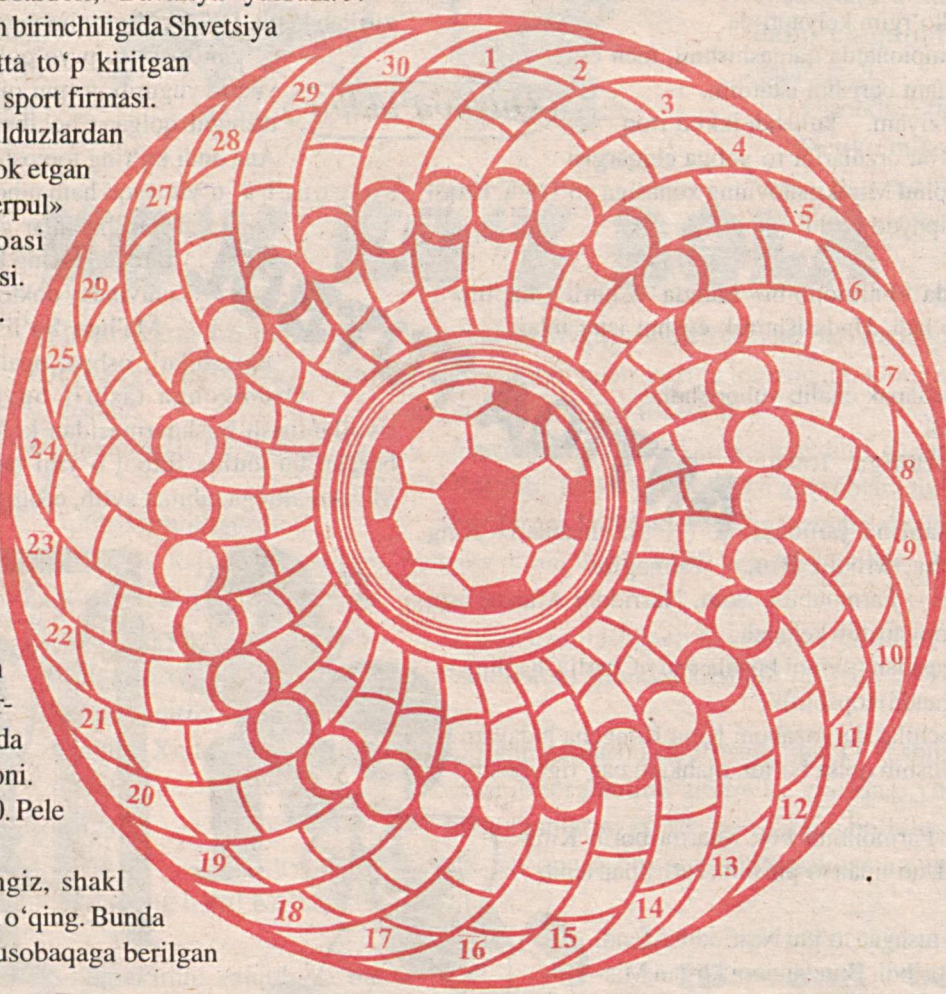
Tuzuvchi: Gulnora AHMEDOVA.

«FUTBOL» - TOPQIRLIK MASHQI

Javoblar shakldagi raqamli xonadan yo'ylar bo'yicha markaz tomon yoziladi.

1. Italiya futbol terma jamoasi darvozaboni. 2. Jahon futbol chempionati final bosqichi turnirida eng ko'p gol urgan urugvaylik futbolchi. 3. Fransiya terma jamoasining jahon birinchiligida bir bor ishtirok etib, o'n uchta to'p kiritgan hujumchisi. 4. London shahridagi futbol stadioni. 5. Qit'alararo kubok sovrindori bo'lgan jamoaning eng mohir futbolchisiga taqdim etiladigan Yaponiya avtomobili markasi. 6. Birinchi sovrin - FIFA kubogini yasash sharafiga muvassar bo'lgan parijlik zargar. 7. Futbol o'yini vatani joylashgan qit'a. 8. Germaniya terma jamoasi sardori, «Bavariya» yulduzi. 9. Teng natija bilan yakunlangan o'yin. 10. Jahon birinchiligida Shvetsiya terma jamoasi bilan bo'lgan o'yinda to'rtta to'p kiritgan braziliyalik hujumchi. 11. Jahonga mashhur sport firmasi. 12. Ispaniya terma jamoasida o'ynagan yulduzlardan biri. 13. Jahon chempionatida to'rt bor ishtirok etgan Italiya futbol yulduzi. 14. Angliyaning «Liverpool» jamoasi himoyachisi. 15. «Chelsi» jamoasi hujumchisi. 16. Vatanimiz oliy tabaqa jamoasi. 17. «Barselona» jamoasi futbolchisi. 18. «Paxtakor» jamoasi himoyachisi. 19. Yaponiyaning mashhur futbolchisi. 20. «Oltin to'p» sovrindori Gollandiya terma jamoasining sobiq to'purari. 21. Futboldagi o'yindan tashqari holat atamasi. 22. Fransiyaning «Tuluza» jamoasi. 23. Yevropa chempionlar ligasining bu yilgi final o'yini qatnashchisi «Arsenal» jamoasi murabbiyi. 24. Vatanimizdagi viloyatga nomdosh futbol jamoasi. 25. «Real» jamoasi yulduzlaridan biri. 26. Fransiya futbol jamoasi. 27. Argentina terma jamoasining 1973-1982-yillarda o'ynagan to'purari. 28. Parijdagi futbol stadioni. 29. «Atletiko» (Ispaniya) jamoasi to'purari. 30. Pele to'p surgan Braziliya futbol jamoasi.

Endi javoblarni to'g'ri yozgan bo'lsangiz, shakl aylanalardagi harflarni soat mili yo'nalishida o'qing. Bunda ulardan millionlarni o'ziga maftun etgan musobaqaga berilgan ta'rifni bilib olasiz.

Foziljon ORIPOV tuzdi.

TONG
yulduzi

O'zbekiston Respublikasi
bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida

ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,

Dilbar OLIMJONOVA,

Botir UBAYDULLAYEV,

Jabbor RAZZOQOV,

Dilmurod RAHMATILLAYEV,

Dilshoda DADAJONOVA,

Feruza JALILOVA

(bosh muharrir o'rinbosari),

Sobirjon SHARIPOV,

Nurxon NAFASOV,

Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida

022-raqam bilan

2003-yil 11-dekabrda

ro'yxatdan o'tgan.

Noshir:

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib

sahifalandi va

chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba

kuni chiqadi.

Hajmi A-3,

2 bosma taboq.

Adadi - 18717

Buyurtma N: J 2591

Dizayner va sahifalovchi:

Fazliddin

SHAYADGAROV

Navbatchi:

Gulnora

AHMEDOVA

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,

Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-23-81

144-63-08

Tel./ faks:

(99871) 144-24-45